

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 400

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
malí oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/II
Telefon št. 72
Upravištvor:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36
Račun kr. pošt. sek. urada
št. 11.842.

Nezrelost.

Ljubljana, 15. oktobra.
Slovenci smo bili stoletja v suženjstvu. Drugi so mislili in vladali, mi smo godrnjali, a bili smo pokorni. Ko smo dobivali svojo državo, smo si jo predstavljali kakor višek samih užikov. Menili smo, da je država tukaj le, da daje. Pozabili smo, da so državljani država.

Skratka: Nezreli smo, zelo nezreli. Dobre duše sicer, dobri delavci, a presneto majhni. Domišljivi pa tudi precej: Srbe opisujemo kot nesposobne upravnike. Veliko resnice je na tem. Ali je pa naša uprava na Koroškem res bila tako vzorna? Pejdite v Prekmurje vprašat, kako sodijo o slovenski upravi...

Kadar gre za mejna vprašanja, smo zelo odločni. Prav tako! Ko pa se odredi popis živine za vojsko, če gre za orožne vaje, je že drug veter. Če se kaj čuje o možnosti vojske, je vse pod klopjo. To delo naj vrše Srbi. V tem oziru ne želimo niti avtonomije.

Imamo šole vseh vrst. Veliko več kakor v Avstriji. Univerzo smo dobili, še predno smo imeli profesorje, učila in poslopje. Zdaj smo hudi na državo, ker vse to čez noč ne zraste. Plače se morajo dvigniti. Ko pa finančni minister potrka, je vse pokonci. Ne branimo pretiranosti v državnem proračunu, a odkrito moramo priznati, da država s starimi davki izhajati ne more. Kdor ni toliko preudaren, da hoče državi tudi dati, ko od nje zahteva, ta je nezrel.

Kričimo, če nam Italijani kaj razbijajo, sami pa v Mariboru delamo škodo na oknih, mizah in stolih brez pomisleka, da gre končno vse to nam iz žepa.

Nad Korošci tožimo, da Jugoslaviji ne zaupajo: sami pa svojo državo vsak dan bijemo in jo pokopavamo. Iz citatov ljubljanskih dnevnikov je izšla najuspešnejša propaganda literatura Avstrijcev na Koroškem proti Jugoslaviji! Lahkoverni smo kakor deca. Danes vsa Ljubljana govori o Srbih, ki so za Skander prodali alpske kraje, in ki nas itak nameraval prepustiti Lahom le izžeti nas še hočejo. Jutri bodo Lah tu. Človek se kar za glavo prijemlja, kakšne gorostasne neumnosti se širijo. Govoriti slabo o svoji domovini, to mora zares biti sladko. In vendar ogromna večina teh ljudi, ki tako besedičijo, z vsemi silami ljubijo to našo predrago Jugoslavijo. Samo zreli niso še čisto.

Za „avtonomijo“ se je slepo zanesel krik, ko pa smo začeli malo računati, je že prišel nov strah: Srbi nam hoče vse na ramo obesiti. — Proti centralizmu kričimo, ko pa lokalne oblasti kaj neprijetnega razsodijo, morajo pa ministrstva na noge, da stvar rešijo. Ko gre za volitve v ustavotvorno skupščino, hoče vsaka dolina in vsako omizje svoje ga poslanca. Zmožnost, znanje stranskega stvar. Zmožne proč, ker niso „priljubljeni“.

Vse to so simptomi nezrelosti. Pezdil vidimo v očesu bližnjega, bruna v lastnem očesu pa ne čutimo. Zato pa mi vseeno nič ne obupujemo. Naš material je dober, zlata vreden. Najbolj ga zavajajo demagoški časopisi in politični govorniki. Nehvaležna je zategadel naša vloga, a rešilijo bomo brez ozira na levo in desno. Vsi dobri Jugoslovenci bi morali v sedanjih časih v boj zopet nezrelost in nediscipliniranost naroda.

Plebiscitna komisija zahteva izročitev uprave v cono A.

Celovec, 15. oktobra. (Izvirno.) Plebiscitna komisija je pismeno sporočila jugoslovanskemu delegatu Jovanoviču, da zahteva, da se ji v ponedeljek izroči uprava v cono A in sicer tako, da za enkrat ostanejo na uradnih, vodstvenih pa prevzamejo ententni okrajni odbori. Ob enem da mora zapustiti naša vojska in orožništvo cono A. Vse to se mora zgoditi do ponedeljka. Peckovo pismo se g. Jovanoviču ni moglo izročiti, ker je že poprej odpotoval iz Celovca.

Zagreb, 15. oktobra. „Novosti“ poročajo: Naša vlada bo proti končni izvedbi plebiscita vložila protest.

Želevec, 15. oktobra. (Izvirno.) Jugoslovanski delegat pri plebiscitni komisiji minister Jovanovič je po-

dal demisijo. Sporočil je to plebiscitni komisiji ter zapustil Celovec. Včerajšnje seje komisije, v kateri so sklenili pozvati Jugoslavijo, da evakuira cono A se naš delegat ni več udeležil. Njegova demisija se tolmači v ententnih krogih kot protest proti izidu plebiscitna komisija svoj posel dovršila ter da prehaja sedaj koroška zadeva v roke veleposlaniške konferen- ce v Parizu. V Celovcu so ostali le nekateri uredniki jugoslovanske misije.

Celovec, 15. oktobra. (Izv.) Plebiscitna komisija je poslala našim političnim uradom na Koroškem poziv, da se od ponedeljka pokoravajo samo njenim odredbam. Ta poziv je popolnoma nezaklenit.

Ministrski svet o Koroški.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki je bila posvečena izključno le koroškemu in jadranskemu vprašanju. Korčno se je tudi še rešilo vprašanje ukaza za srezke načelnike.

Konferenca na deželni vladi.

Ljubljana, 15. oktobra. Jugoslovanski delegat Jovanovič je prišel v Ljubljano. Na deželni vladi se je z ozirom na zadnje sklepe plebiscitne komisije vršila danes ponoči konferenca, katere so se udeležili minister Jovanovič, deželni predsednik in skoraj vsi poverjeniki. Konferenca je trajala preko polnoči.

Dunajske senzacije iz Jugoslavije.

Dunaj, 15. oktobra. (Izv.) „Wiener allgemeine Zeitung“ trdi, da je izvedela, da je jugoslovanski zunanji minister dr. Trumbić na protest avstrijske vlade zaradi vkorakanja jugoslovanskih čet na Koroško odgovoril, da je jugoslovanska vlada že ukazala odhod čet iz cone A. Ta odredba je v dunajskih merodajnih krogih baje zelo pomirljivo vplivala. Za slučaj pa, da bi čete ne hotele poslušati povelja, bi vkorakale italijanske čete.

Dunaj, 15. oktobra. (Izv.) Poleg že javljenega protesta zaradi vkorakanja naših čet je dunajska vlada napravila v Beogradu tudi diplomatski korak zaradi dogodkov v Mariboru. Na Dunaju govore, da tudi Francosi odločno obsojajo poslopjanje Jugoslavije. Zato je Avstrija prepričana, da jej bo uprava cone A izročena do konca tega meseca.

Dunaj, 15. oktobra. (Izv.) Iz Celovca javljajo: Velikansko razburjenje, ki je v Celovcu vladalo včeraj zaradi jugoslovanske zasedbe, se je danes pognelo. Koroška deželna vlada je mnenja, da je to zadnja kratka preizkušnja in da je treba mirno pričakovati razvoja, kajti Italijani so pri Beljaku in Podkloštru zbrali močne čete s topništvom in dvema tankoma, da takoj zasedejo cono A, kakor hitro bi v njej prišlo do najmanjšega nemira proti jugoslovanskim četam.

Poljsko-ruska prelminarna pogodba.

Varšava, 15. oktobra. (Izv.) Poljski uradni list objavlja danes besedilo 17 točk preliminarne mirovne pogodbe in 13 točk premirja, podpisane v Rigi. Obe stranki sta se obvezali, da se dne 18. t. m. točno opoldan prekine vsako sovražno dejanje. Do tega trenutka ostanejo čete v svojih doseženih položajih. Ruske in ukrajinske boljševiške čete se morajo ta dan umakniti 15 km za določeno črto. Ratifikacijske listine se bodo podpisale in izmenjale z zadetnimi protokoli v Libavi. Oba dela sta se obvezala, na ratifikacijo pogodbe najkasneje 15 dni po podpisu.

Amerika in zveza narodov.

London, 15. oktobra. (Izv.) Reuter javlja iz Washingtona, da Zedinjene države severoameriške ne bodo zastopane v Zenevi pri prvem sestanku zastopnikov Zveze narodov.

Pred spremembo vladavine na Grškem.

Pariz, 15. okt. Stanje grškega kralja Aleksandra se je poslabšalo tako, da računajo z njegovo smrtjo. Ker mladi kralj nima potomcev, a ostala njegova rodbina je za vedno izgnana iz Grške, namerava liberalna stranka proklamirati republiko in izbrati Venizelosa za predsednika. — To je hotela liberalna stranka storiti že leta 1917, ko je bil odstavljen kralj Konstantin, a Anglija in Italija nista privolili.

Pariz, 15. oktobra. (Izv.) Francosko časopisje se intenzivno peča z vprašanjem, kaj naj se zgodi, če umre grški kralj Aleksander. Vzrok zanimanja je razviden iz lista „Liberte“, ki piše, da nameravajo v slučaju smrti kralja Aleksandra Angliji kandidirati na grški prestol vojvodo Connaughta. Liberte piše: Angleška politika je vedno slikala dinastične vplive kot rak-rano Evrope. To pa menda ne velja za kraljevo hišo Windsor. Če dobi Grška kralja iz te hiše, potem bo kakor knet na šahovnici, ki ga porine angleška politika pred Carigrad in v Malo Azijo. To pa gre že predalet.

Naši monitorji za Avstrijo.

Dunaj, 15. oktobra. (Izvirno.) Vrhovni svet je priznal Avstriji 3 monitorje iz jugoslovanskega vojnega plena, da bo Avstrija izvrševala na Donavi z njimi policijsko službo. Posebna ententna komisija naj bi te monitorje že v naslednjih dneh od- peljala iz Novega Sada.

Resistencija nemških rekrutov na Češkem.

Heb na Češkem, 15. oktobra. (Izvirno.) Nemški rekruti se niso pokorili pozivnemu povelju dne 12. t. m. Nadporočnik, ki je stavljenega rekruta na cesti ustavil, je bil od nemške množice napaden in se je branil z revolverjem. Ranil je dva napadalec, bil je pa od množice razorožen in težko ranjen.

Pred demisijo poljske vlade.

Varšava, 15. oktobra. (Izv.) Trdovratno se vzdržujejo, službeno se ne potrjene vesti, da hoče Vitošev poljsko koalicijsko ministrstvo te dni odstopiti. Vitoš pravi, da je sprejel predsedstvo v času največje nevarnosti, ko so stali boljševiki pred Varšavo, sedaj pa da je njegova naloga izvršena. Izgleda, da želi Vitoš sestaviti novo ministrstvo zmernih meščanskih strank brez socialistov in brez radikalnih nacionalistov. „Kurier Codzienny“ tudi piše v tem zmišlu.

Prva poljska vojna ladja.

Gdansk, 15. oktobra. (Izv.) Ententa je nemško malo križarko „Danzig“ izročila Poljeki. To je prva pomorska vojna ladja, ki je prišla v posest Poljske, dočim ima Poljska že rečno floto 7 ladij.

Kopenhagen, 15. oktobra. (Izv.) Socijalistično ministrvo Brenting je odstopilo.

Krvavi nemiri v Italiji. Bombe in štrajk v Trstu.

Trst, 15. okt. Kakor po vsej Italiji, tako je tudi v Trstu delavstvo stopilo včeraj v dveurno demonstracijsko stavko proti politiki sedanje vlade in za priznanje ruske sovjetske republike. Stavka je začela ob 15. uri. Ob isti uri so priredili fašisti demonstrativen obhod ter je takoj prišlo do spopadov med njimi in delavci. Posredovali so karabinierji in vojaštvo. V spopadih je bilo težje ranjenih 6 oseb, med njimi urednik lista „Popolo d'Italia“. Ko so karabinierji in vojski razgnali delavce, so fašisti vdrli v poslopje socialističnega dnevnika „Lavoratore“, ker so bila vrata zaprta, so jih razbili z bombami, nato so zažgali uredniške prostore, a tiskarno demolirali. Proglašena je generalna stavka. — Tudi v Italiji je prišlo do spopadov med delavstvom in vojaštvom. V Bologni sta ubiti dve osebi, v Rimu je več ranjenih.

Rim, 15. oktobra. (Izv.) V Bologni sta bili pri pouličnih bojih ubiti dve osebi. V Milanu se je manifestacija sama sicer izvršila v redu, toda ob 6. uri zvečer je eksplodirala petarda na velikem trgu pred katedralo, nakar je nastala v mestu panika. V predmestju se je spopadla skupina anarhistov s skupino patriotske lige. Streljali so drug na drugega, ubili eno osebo in jih več ranili. Policija je zopet napravila red. V noči sta eksplodirali zapored dve petardi med hotelom Cavour in politehnko. Na obeh poslopih so popokale vse šipe. Drobci so ranili nekaj oseb.

Milan, 15. okt. (Izv.) Iz Bologne se poroča dodatno, da so socialisti napadli zaporo iz katerih so hoteli rešiti politične ujetnike. Straža jih je odbila s strelji. Pri tem je bilo 5 mrtvih in 15 ranjenec. Do spopada je prišlo tudi v trnovskem mestu Breseiji, kjer je 1 mrtvec in 10 ranjenec. Neodvisno od teh dogodkov je prišlo pri občinskih volitvah v San Giovanni Rotondo do spopada med žandarmerijo in socialisti. V bitki je 14 mrtvecev in nad 30 ranjenec.

Avstrija apelira na entento.

Pariz, 15. oktobra. „Matin“ priobčuje razgovor avstrijskega poslanika Eichhoffa z nekim časnikarjem o skepu avstrijske narodne skupščine glede ljudskega glasovanja o priključitvi k Nemčiji. Poslanik je dejal, da se čudi, kako je mogel ta sklep zavezniške države presenetiti. Po odredbi likvidatorjev stare Avstrije, naj bi na lepem, kakor tudi na nerodovitem ostanku ozemlja, katerega so omejili, živelo, ali bolje povedano životarilo sedem milijonov ljudi. Vrhutega naj bi nosili ti ljudje odgovornost za predvojno politiko avstro-ogrske monarhije. Tako ustvarjena nova Avstrija pa v teh mejah s pokvarjenim prometnim omrežjem brez dovoljne množine živil, kuriva in denarnih sredstev pri najboljši volji ne more živeti sama zase. Dosedanja pomoč zapadnih velesil je pač hvalevredna, vendar se bodočnost ljudstva ne more graditi na miloščini.

Volilno gibanje.

Varaždin, 14. oktobra. (Izv.) Tu se je vršil sestanek delegatov JDS za varaždinski kotar. Za 28. t. m. je sklicana v Varaždin županjska konferenca za varaždinsko županijo in Medijumije. Nosilec demokratske kandidatne liste v varaždinskem okrožju bo nabirni minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman. — V Varaždinu se je vršila tudi skupna konferenca Hrvatske Zaječnice, Magdičeve skupine, Radičevcev in Frankovcev. Razgovorjali so se o volilni kooperaciji. Do sporazuma na ni prišlo, marveč bo Hrvatska Zaječnica nastopila samostojno, Frankovci, Radičevci in Magdičevi pristopi skupaj.

Pečuj, 15. oktobra. (Izv.) Mestni svetnik Siklosy je organiziral narodno četniško vojsko za obrambo Pečuja pred eventualnimi napadi Horihyjevih čet.

Zarota proti Trumbiću.

Trst, 15. oktobra. (Izvirno.) V jašistovskih krogih se govori, da se pripravljajo proti jugoslovanskemu zunanjemu ministru Trumbiću, kadar pride k pogajanjem v Italijo, atentat. Obstoji baje obsežna zarota jašistov, ki smatrajo, da bi s Trumbićem sodelovali tudi jadransko vprašanje v dnevnega reda.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Dan oči hoda dr. Trumbića na jadranska pogajanja je še povsem negotov.

D'Annunzijeve izjave.

Amsterdam, 14. oktobra. „Times“ poročajo iz Reke, da je D'Annunzio izjavil v govoru, da bo, ako bi italijanska vlada zapovedala izpraznenje dela Adrije, tkoj zasedel ta del. Zato da ima dovolj čet na razpolago. Ako bi ga Jugoslavija napadla, bi se o tem je uverjen, vs Italija zavzela za obrambo gospodstva ob Adriji in prisilila italijansko vlado, da bi njega podpirala. Dopisnik lista „Times“ javlja nadalje, da ima D'Annunzio nad 6000 mož dobro oboroženih na razpolago, kakor tudi nad 30 letal, en dreadnought, dve križarki, pet italcev min in deset manjših ladij.

Protiboljševiški prokret v Rusiji.

Berlin, 15. okt. Listi priobčujejo vest moskovske „Pravde“, da je sovjetska vlada nad 12 ruskimi guvernementi in distrikti proglasila izjemno stanje. Med imenovanimi distrikti sta tudi Moskva in Petrograd. V vseh guvernementih sestavljajo revolucionarna ljudska sodišča. Po poročilu lista „Daily Mail“ iz Moskve je poveljnik neke ruske armade odstavil Kamenjeva. Sovjetska vlada je odredila aretacijo 26 bivših carskih častnikov zaradi njihove politične nezanesljivosti.

Slika iz zagrebškega občinskega sveta.

Zagreb, 14. oktobra. (Izv.) Popoldne se je vršila seja samoupravnega odbora gradškega poglavarstva. Razpravljalo se je o tem, da se palača baronice Buratnić (stari kraljevi grad) preuredi kot stalna rezidenca za regenta. Pristaš Hrvatske zajednice, mestni svetnik Božičević je predlagal, naj bi se ta hiša priredila za regenta le za

Pred volitvami.

Edino izvrševalni odbor demokratske stranke bo 21. t. m. mero-
dajno odločil, kako politiko bo
stranka vodila pri volitvah v skup-
ščino in nočemo istemu prejudici-
irati. Da pa naša javnost ne bo de-
misila, da ji imamo kaj prikrivati, evo
nekaj predpomb!

Po cenitvah beograjskih krogov
bode vstopila demokratska stranka v
skupščino s 150 do 170 poslanci.
Igrala bo vsekako kot ena izmed
največjih strank merodajno ulogo.
Ni činitelja, ki bi ne bil prisiljen, s
tem računati,

Naj so slovenska javnost orijen-
tira kakorkoli, prišla bo do zave-
sti, da je demokracija tudi v Slove-
niji činitelja in sicer merodajna
činitelja. Stvarno se glede njenih
smernic ne bo nič popuščalo. Tu
ni koncezij!

Seveda se veselimo sijajne samo-
zvesti slovenskega kmeta, cenimo
moč samostojne kmetijske stranke.
Cenimo njeno namero, preprečiti
boj. Demokratska misel pa kljub te-
mu na Slovenskem ne sme omaho-
vati.

Nič ni naši državi danes nujnejše
nego močna skupščina. Dovolj je iz-
siljevanja, dovolj tudi otročarij zo-
per državno misel. Nekdo mora imeti
avtoriteto v naši državi. Pričako-
vati je pač, da bo narod dobro za-
stopstvo izbral, potem se pa tudi za-
upno podredi ti skupščini in njeni
vladi. Vse drugo bo prišlo naravno
in samo po sebi.

Poleg drugih so tudi mnogi Slo-
vencev glavo izgubili. Puntajo se, ču-
tijo se od države izsesavane vsled
uprave in poslušajo kakor Rusi ob
začetku revolucije vsak nov nauk z
veliko lahkovernostjo. Glavna stvar
je pa, da se najde pot, da dobimo
dobro upravo, naj ima ime katero-
koli. Največje zlo tudi danes ni si-
stem, ampak zlo je, da sistema še ni.
Narodna skupščina naj pride do za-
ključka, po katerem se državi da do-
bra uprava, postranska stvar je,
kakšno ime bomo tej upravi dali.

Zoper demokracijo se gre v boj,
ker še ni pripravila Slovencev raja
na tem soetu. Tudi demokratski po-
slanci, zlasti Slovenci, niso s svojimi
uspehi zadovoljni. Ni pa s tem re-
čeno, da se niso potegovali tudi za
naše lokalne interese in da niso pre-
prečili mnoga zla. Tudi je demokra-
tom jasno, da je potrebna državi do-
bra gospodarska politika, ker mora
biti glavna naloga bodočega zastop-
stva Slovencev v ustavotvorni skup-
ščini.

Ako pričakuje naša javnost sen-
zacionalnih sklepov našega izvrševal-
nega odbora prihodnji četrtek, naj
jih pričakuje. Ta senzacija mora biti
sklep neomajne zvestobe visokim na-
čelom demokracije, ki so jih osvojili
prvi sinovi našega naroda, neumor-
nega dela za srečo cele domovine.
Demokratski politiki naj ne krenejo
prihodnji četrtek niti za las s tega
pota.

Politične beležke.

+ Hegemonija Slovencev. Na konfe-
renci zaupnikov bosanske stranke kle-
rikalcev je govoril dr. Nikola Mandić
in v svojem govoru omenil, da je ne-
varnost, da prevzamejo v politiki kle-
rikalnih strank hegemonijo Slovenci,
kar bi gotovo razočaralo vse prave Hrvate.
— Doslej smo slišali na klerikalni
strani samo deklaracije o hegemoniji
Slovencev.

+ Volilno gibanje v Dalmaciji. Dele-
gati dalmatinskih kmetijskih zvez
so sklenili, da se stanovska organizacija
pretvori v politično in da stopi
v stik s kmetijskimi strankami v Srbi-
ji, na Hrvatskem, v Bosni in Slove-
niji, odkloni pa se kooperacija z dru-
gimi strankami, razen z izvanstran-
karsko skupino. Kmetijska stranka je
ponudila dr. Trumbiću mandat brez
vseh obvez z njegove strani glede
programa in vstopa v klub. Dr. Smo-
dlaka, pozvan da stopi v stranko, si
je odločitev pridržal. Demokrati kan-
didirajo dr. Krstlja, Dubokovića in
fratra Vukovića. Jugoslavenska puč-
ka stranka (klerikalna) je na pred-
včerajšnji skupščini sklenila, da iz-
premeni svoje ime v Hrvatsko pučko
stranko.

+ Volilni boj v Slavoniji in Sremu. Po-
litične kroge je precej iznenadilo, da
je samostojna seljaška stranka v Sr-
biji sklenila s seljaškimi organizacija-
mi v Slavoniji in Sremu skupen na-

stop. Srbske neodvisne seljaške organi-
zacije v Sremu nastopijo s svojo listo,
katere nosilec bo Avramović, organiza-
tor seljaške stranke v Srbiji. Najbolj je
znenadila ta vest vojvodinske radikal-
e, ki so imeli med kmeti dosedaj veli-
ko poro. Kakor nosilec liste radikalcev v
Sremu se imenuje dr. Miladinović. V
vojvodini nastopijo baje tudi člani
Medakovičevega kluba Peleš, Muče-
vić, Mihajlović in Medaković, ker so
videli, da ne bi v Hrvatski dosegli
želenega uspeha.

+ Fuzija bosanskih radikalcev s Co-
korilovci. V nedeljo se vrši v Sarajevu
konferenca Cokorilovcev; na konferenci
se bo sklepalo o fuziji Cokorilove grupe
z radikalc. Cokorilo zahteva za sebe
mandat v konstituantu.

+ Kandidatura Marks Dakovića. Cr-
nogorski poslanec Marko Daković, ki
se je odpovedal mandatu v narodnem
predstavništvu, je izjavil, da ne bo
kandidiral v konstituantu. Ali na proš-
nje crnogorskih intelektualcev je Da-
ković sedaj pristal, da stopi na čelo
napredne crnogorske liste v Nikšiću.

+ Bosanski socialisti za centraliza-
cijo. Glasilo bosanskih socialističnih de-
mokratov „Zvon“ nastopa odločno proti
pokrajinskim avtonomijam, ki bi pre-
tvorile posamezne pokrajine v domene
posameznih političnih strank, in se iz-
javlja za demokratski centralizem. V
vprašanju ureditve države so socialisti
demokratski posameznih pokrajin povsem
neodločni.

+ Klerikalni in radikalni zavez-
niki za boljševike. Glasilo musliman-
ske jugoslovanske organizacije v Bo-
sni „Pravda“ prinaša članek: „Za-
kaj muslimani simpatizirajo z ruski-
mi boljševiki?“ V članku dokazuje,
da zavezniški narodi zapada s svoji-
mi balkanskimi priveski hočejo uničiti
vse, kar je muslimanskega, a edino
ruski boljševiki se zavzemajo danes
za muslimane, in zato so simpatije
muslimanskih narodov na njihovi
strani. Iz članka samega govori pri-
krita žalost za centralnimi državami,
ki so pokazale toliko razumevanja za
muslimanske narode in pravi, da bi
muslimani, ako bi mogli sami odlo-
čevati o svoji usodi, bili vsi za cen-
tralne sile! Karakteristično je, da so
ti muslimani, ki pišejo tako, zavezniški
gospoda Protića in Korošca v par-
lamentarni zajednici.

+ Bolgarska politika. V London
je prispel bolgarski min. predsednik
Stamboliški, ki je angleškimi novinar-
jem izjavil, da je nastala nova bol-
garska država z izpremenjeno upra-

vo, drugačnim načinom vladanja in
z izpremenjeno zunanjo politiko. On
se nada, da bodo Bolgarji in Angliji
v Angliji vladati prijateljski od-
nošaji. Kakor on meni, obstoji pod-
stava za dober sporazum med Bolga-
rijo in sosedi. On prosi za posredo-
vanje Anglije in drugih entitnih
držav.

+ Zveza narodov. Na posvetova-
nju zveze narodov v Milanu je bila
sprejeta sledeča resolucija: Milanski
kongres želi, da se vse države pripu-
stijo k zvezi narodov v dobrobit sve-
tovnega mira. Pridružijo naj se zve-
zi narodov vse majhne in velike drža-
ve ter tudi one, ki so bile nekdanj so-
vražne.

+ Razcep v italijanski socijalistič-
ni stranki. Iz Milana poročajo: Za-
radi nepremostljivih nasprotij, ki se
nastopila v zadnji seji vodstva soci-
jalistične stranke, je pod vodstvom
poslanca Bombaccija cela vrsta sek-
cij in članov socialno-demokratske
stranke ustanovila svojo komunistič-
no frakcijo.

+ Madžarska politika. Bivši minist-
ski predsednik Friedrich piše v listu
„Virradat“ glede načrta potovanja ma-
đarskih odposlancev v Beograd: Sma-
tram načrt beograjskega obiska za ne-
srečno idejo. Če že hočejo odposlanci
obiskati evropsko prestolico, naj potu-
jejo v Berlin ali v Rim. Madžarska
kot predstava proti slovenski prepla-
vi, more zasledovati le tako zunanjo
politiko, ki jo vodijo Nemci in Itali-
jani. Vsled tega bom z veseljem potoval
v Berlin.

+ Pred novo Wranglovo ofenzivo
Francoski listi poročajo, da pripravlj
general Wrangel v južni Rusiji veli-
ko ofenzivo proti boljševikom. Iz vse-
krajev, ki jih je do sedaj zavzel gene-
ral Wrangel, prihajajo velike množice,
ki se javljajo v Wranglovo vojsko. V
Wranglovo štabu se nahaja sedaj več
ruskih generalov in priznanih strate-
gov, a tudi več zavezniških, med njimi
general Weygand, ki je izvedel zma-
gonosno poljsko ofenzivo ter angleški
general Townshend, ki je novčeljal
angleškim četam v Mezopotaniji. V za-
vezniških krogih se pričakuje od nove
Wranglove ofenzive pozitiven rezultat,
a tudi v boljševičkih krogih se prič-
akuje nova ofenziva s precejšnjim stra-
hom, kar najbolj dokazujejo vedno re-
nejša poročila iz Rusije, da so boljš-
eviki pripravljani pogajati se z Wan-
glom. Dohod francoske mornarice iz
Sredozemskega morja v Črno morje,
se pričakuje v najkrajšem času.

Domače vesti.

Ljubljana, 15. oktobra.

+ Novi okrajni šolski nadzorniki. Liko, kjer ostane tri tedne. Ta čas ga
v ministrstvu zastopa minster za vere
Pajo Marinković.

+ V našem uredništvu sta se z gla-
sila včeraj gg. dr. Aleksander Szcze-
pański, generalni konzul poljske re-
publike, in poslanec Stanislav Rosz-
kowski, ki je prispel v Jugoslavijo,
da osebno spozna naše prilike in po-
globi prijateljske stike.

+ Kulturni boj v Sloveniji naznanja
klerikalna zagrebška „Narodna politika“,
ker je bil nekdo tako smel, da je
Slovence seznanil s slovečim delom sr-
bskega filozofa dr. Velimirovića, žiške-
ga episkopa „Nadžlovek in vsečlovek“. V
ideji jugoslovanstva vidijo klerikalci
idejo protikatolicizma, ali ne vedo, ali
pa nočejo vedeti, da je ravno Velimiro-
vić nosilec propagande za združenje
ali pa vsaj zblizanje vsega krščanstva,
da je za to svojo idejo delal kakor
profesor oxfordske univerze, da je an-
gleška cerkev sprejela v celoti njegove
misli. Ideologija klerikalcev v tem
vprašanju je popolnoma jasna, ker oni
sami indetificirajo katolicizem in kleri-
kalizem.

+ Nemške nasilnosti. Iz Velikovca
poročajo 14. t. m. Sinoči okrog 21.
ure so pridrveli pijani nemčurji pred
hišo žagarja Petra Stulerja v Črnom
gradu, razgrajali okoli hiše, silili sko-
zi okna ter kričali in grozili njemu
in ženi: „Hej Tschuschen, heraus!“,
če ne izginete v 24 urah, vaju damo
razžagati kakor hlo!“ Drugi so jima
pretili, da ju obesijo in da jima iz-
režejo jermene iz kože. Režeža sta
prišla danes v smrtnem strahu pro-
siti zaščite. Glavarstvo je preskrbelo
za njiju varnost. — Oskrbniku Pav-
lu na Helldorfovem posestvu v Vov-
brah so Nemci pretili, da ga ubijejo.
Poslali so k njemu slahounnega fan-
ta s pozivom, naj s tovariši Slovenci
čim prej izginijo iz Vovbra, ker bi bil
sicer še isti večer mrzel. Ogroženi
Slovenec je moral pred drhaljo zbe-
žati v Velikovec, odkoder se je šel
davi v spremstvu vojakov vrniti po
svoje stvari.

+ Imenovanja v državni službi. Mini-
strstvo za trgovino in industrijo je im-
enovalo koncipiste dr. Cirila Pfeiferja,
Franca Mramorja, dr. Mihaela Kam-
biča in dr. Josipa Jasketa za ministe-
rialne koncipiste v 9. činovnem razre-
du in računskega oficijala Ivana Mi-
kuža za računskega revidenta pri od-
delku ministrstva za trgovino in in-
dustrijo v Ljubljani.

+ Imenovanja v magistratni službi. V
zadnji seji občinskega sveta Ljub-
ljanskega je bil tržni nadzornik g.
Alojzij Plemelj pomaknjen v 9. činov-
ni razred. Za licejsko učiteljsko je bila
imenovana g. Jožica Likozarjeva.

+ Imenovanje v notranjem ministr-
stvu. Za načelnika 2. razreda v mini-
strstvu notranjih del, in sicer za Hr-
vatsko in Slavonijo je imenovan dok-
tor Teodor Pejič, tajnik hrvatske de-
želne vlade in referent v istem ode-
lenju.

+ Minister prosvete Svetozar Pribi-
čević je dopotoval danes v Zagreb, od-
koder odide na agitacijsko potovanje v

vzelo vse korake, da se sklicevanje ta-
kih shodov onemogoči. Vse javne pri-
reditve, ki se tičejo koroškega vpraša-
nja, prirejalo bo društvo samo in na
svojo odgovornost.

+ Falska elektrarna. Včerajšnji dan-
es so se ves dan vršila poskušanja
med štajersko elektricitetsko družbo
švicarskih bank in med zastopniki
naših bank in raznih vladnih oddel-
kov glede nacionalizacije falske elek-
trarne. Pogajanja bodo jutri zaklju-
čena.

+ Preiskava mariborskih izgrediv
se nadaljuje. Zaslišanih in aretiranih
je bilo mnogo dijakov, med njimi 14-
letni dečki. Mnogo jih je prišlo v pre-
iskavo le, ker so gledali in se dali
ubjeti, dočim so pravi krivci in hvjakači
pobegnili. Takšne dogodbe je treba
pred vsem preprečiti. Se predno je pri-
šlo do njih, bi bila morala varnostna
in politična oblast preprečiti številna
nemška izživljanja, ne pa jih favorizira-
na na nerazumljiv način in tako do-
muščati, da si razburjenost da končno
doška v demolitiranju. Ko se je pa do-
godek že izvršil, se morajo najti pravi
krivci. Nad aretacijami manj učeleže-
nih dijakov vlada upravičena nevolja.
Vrhu tega Nemci že zopet širijo po-
plašne, neresnične vesti in obljubljajo
— da bodo nagnali Slovence iz me-
sta!

+ O včerajšnjih manifestacijah v
Zagrebu se poročajo: Pri demonst-
racijah ni došlo do nikakih incidentov,
ker redarstvo demonstrantom, ki so
izražali svoja patriotska čustva, ni
stavljalo zaprek. Šele ko je del de-
monstrantov odšel proti gledališču,
da tudi tam izsili ustavitve predstave,
je redarstvo postavilo pred poslop-
jem gledališča kordon in ni dopustilo
manifestantom, da izvedejo svoje na-
kane. Vplivalo je tudi na demonstran-
te, naj odnehajo od svoje zahteve,
tembolj ker se v gledališču ravno vrši
proslava našega velikega kulturne-
ga zavoda (25letnica nove kulturne
zgradbe), kjer je sedaj zbrano
rodoljubno občinstvo. Predlagalo se
je, da naj se počaka na uradno ob-
javo rezultata glasovanja; takrat pa
se lahko v sporazumu z gledališko
upravo in oblastva odredi, da gle-
dališče v znak narodne žalosti osta-
ne en dan zaprto. Večina demon-
strantov je na ta predlog pristala in
odšla. Samo skupina kakih 100 do
150 mladih demonstrantov je ostala
pred kordonom in zahtevala dalje,
da se predstava prekine, okoli 23. pa
so tudi ti odšli. Današnji listi od-
bravajo to postopanje redarstva, tem-
bolj, ker se je v gledališču igrala
drama „Zidanje Skadra“ od Korol-
ja. V tej dramji je simbolizirano zi-
danje naše mlade države in je to že
samo po sebi patriotska manifestaci-
ja, obenem pa tudi manifestacija pro-
ti našim neprijateljem. Bilo je torej
tem manj razlogov, da se predstava
prekine.

+ Za narodno cerkev v Jugoslaviji.
Jutri izide v Zagrebu prva številka
lista „Novi rod“, glasila narodne cer-
kve. List bo objavljaj polagoma in
vztrajno materijal, s katerim hoče ide-
jno izgraditi narodno cerkev v Jugos-
laviji. Cena je listu do konca leta
20 kron.

+ Mezdno gibanje zagrebških
novinarjev. Jugoslovansko novinar-
sko društvo v Zagrebu je predložilo
lastnikom listov nove mezdne zahte-
ve novinarjev in sicer se morajo zvi-
šati plače po sledečem ključu: pri
plači pod 3000 K za 40 %, pod
4000 K za 30 %, pod 5000 K za
25 % a nad 5000 K za 20 %. — Po
vzgledu zagrebških novinarjev je
sklenila tudi sarajevska novinarska
organizacija predložiti iste zahteve.

+ Volitev patriarha se po poročilih iz
Beograda izvrši 12. novembra. Volilno
pravo ima 180 cerkvenih in civilnih
oseb. Kakor najresnejša kandidata se
imenujeta episkop žički dr. Nikolaj Ve-
limirović in pa sedanji sr

lucij s prošnje, da podpira želje invalidov. Zlasti žele invalidi, da se uredi invalidski domovi. Minister dr. Kuko-vec je po izvršnem razgovoru s depu- tacijom odgovoril, da se že vrše priprave za ustanovitev invalidskega doma v Celju, kar so invalidi vzeli z velikim zadovoljstvom na znanje.

* **Nov zdravnik.** Mesto docenta dok- torja Matka, ki odhaja na svoje mesto v Prago, je za dobro njegove odsotno- sti imenovan na notranjem oddelku javne bolnice v Mariboru dr. Marinič, ki prevzame tudi dr. Matkovo zasebno prakso.

* **Nogometne tekme.** V nedeljo se nadaljujejo tekme za prvenstvo podsa- veza v jesenski sezoni. Ljubljani se vrše na prostoru Ilirije sledeče tekme: ob 10. uri *Primorje* : *Jadrani*, ob 13. uri *Sparta* : *Svoboda*, ob 15. uri *Iliri- ja* : *Slovan*. V Kranju se vrši prvenst-vena tekma *Sava* : *Hermes*, *Ljubljana*. Nov razpored prvenstvenih tekem v "Sportu" dne 16. t.m. — Klubi se opo- zoriijo, da morajo nastopiti točno ob določenem času.

* **Obrtniški koledar za leto 1921.** Izdala in založila "Deželna zveza obrtniških zadrug v Ljubljani". Po- vojni čas je vzdramil podjetnost slo- venskega obrtnika iz duševne more, v katero ga je zakopal grozna svetovna morija, otoplost duha razblinjuje gor- ki žar solca svobode, vse kipi, vse vre novega življenja, novih nazorov in mi- sli, duh nove dobe vstajenja preveva slovensko obrtništvo, ki se popolno za- veda, da mora vse svoje duševne in te- lesne sile vporabiti, da si ustanovi in obdrži one pozicije v silnem svetov- nem razmahu, katere mu pristojajo po vrednosti in zaslugi. Kot znak agitno- sti zveznega načelstva bo izšel po se- demletnem premoru letos zgodaj prepo- treben "Obrtniški koledar za l. 1921" z bogato raznovrstno vsebino, katero navaja "Kazalo". Število inseratov sa- mo domačih tvrdk, obrtnikov itd. daje slovenskemu zavednemu obrtniku pri- ložnost vdejsviti rek "Svoji k svojim!" Glede na izredno velike tiskarske stroš- ke je cena "Koledarja" izredno nizka, samo 15 kron. Navadna pratika velja 5 kron. Vsebine je 64 strani brez inse- ratov. Oblika pripravnica, enaka pred- vojni, za beležke 32 strani praznega papirja. Knjižnica je vezana. Naročila se naj že danes z vpošiljateljico zneska ali se bode s poštnim povzetjem vpo- šiljala, da ne bode z ekspedicijo zadrž- ka. Posebno se zadržugam priporoča, naj, kjer le mogoče, vpošiljajo naroči- la za več naročnikov skupaj. Naročila in denar je nasloviti: "Deželna zveza krajskih obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10". Vsak slovenski obrtnik naroči "Obrtniški koledar za leto 1921".

* **Mrabra deklica.** Beogradski listi poročajo: Stojka, 15letna hčerka Mi- ladinu Novakovića iz občine moravi- ške, je pasla ovce. Pri tej priliki so jo napadli trije volkovi. Deklica je ostala hladnokrvna ter je z orožjem ubila dva volka, tretji pa je zbežal.

* **Postajnačnik tal.** Iz Osjeka se poroča, da so se že dalj časa vršile na železniki postaji velike tatvine. Oško- dovanj so bili večinoma izseljenci, ki so se vračali iz Amerike. Preiskava je dognala senzacionalno dejstvo, da je tatvine vršil sam postajnačnik Gai- ner z nekaterimi pomočniki. Orožništvo je zasedlo postajo. Našli so trideset potnih kovčkov, ki brez vsakne repre- zentirajo vrednost 360.000 kron.

* **Smrt vsled vbojstva s trnom.** Peter Rajd, delavec v tovarni za klej pri Ljubljani, si je hotel v grmovju odrezati palico. Pri tem se mu je za- drl trn v desno roko. Čez par dni je začel Bajd otekati po vsem životu. Podal se je v bolnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati. Umrl je v groznih bolečinah vsled zastrup- ljenja.

* **Konji so se splašili.** Posestnik Jakob Skufca iz Loga pri Ljubljani je šel včeraj z vozom po šoto. Poto- ma sta se splašila konja. Skufca je prišel pod voz in si zlomil levo nogo.

* **Če otroci cepijo drva.** Otroka po- sestnika Marovita v Gornji vasi pri Ribnici, Sletna Nežika in Gletni Ivan, sta se igrala v domači drvarnici ter poskušala cepiti drva. Pri tem je fan- tek odsekal svoji sestrici dva prsta na desni roki.

* **Vlom pri belem dnevu.** Dne 13. t. m. med opoldanskim odmorom se je zgodil vlom v trafiko in trgovino gospe Kovačeve v Aleksandrovi uli- ci v Celju, v hiši, kjer se nahajajo uprava "Jutra". Vlomilec je odnesel več tisoč kron in precej blaga. Izšlo, diti ga še niso.

Prosveča.

Nedno gledalište.

Drama:
Sobota 16. okt.: Schnitzler: Ljubim- kanje. (D.)
Nedelja 17. okt.: Schnitzler: Ljubim- kanje. (Izven.)

Ponedeljek. 18. okt.: Milan Ogrič:
Hasanagićica. E.

Opera:
Sobota, 15. okt.: Nedbal: Od bajke do bajke. E.
Nedelja, 17. okt.: Offenbach: Hoff- mannove pripovedke. (Izven.)
Ponedeljek, 18. okt.: Plastični balet Klavdije Isačenko.

— **Iz gledališke pisarne.** V dramskem gledališču se spremeni repertoire tako- le: sobota 16. t. m. Ljubimkanje (D), v nedeljo 17. t. m. Ljubimkanje (Iz- ven), v ponedeljek 18. t. m. Hasanagi- nica (E). — Drama pripravlja Shakes- peareov *Sen kresne noči* z Mendelsoh- novno godbo; Beaumarchaisejvo vese- loigra "Figaro se ženi". — Opera pri- pravlja Smetanov "Dalibor".

— **Gledališki list št. 5** je izšel s sle- dečo vsebino: Vspored drame in opu- re za peti teden. — Rokodelci v Sen kresne noči (s slikami). — F. J.: Ma- ska v gledališču. — Gledališka kronika. List prinaša kostumne osnutke za Shakespearov "Sen kresne noči", ki jih je izdelal slikar Klemenčič.

— **Jubilej zagrebskega gledališča.** Te dni slavi zagrebsko gledališče 25- letnico, odkar se igra v novem gledali- šču. Ta četrstoletnica se je proslavila z novim delom Mirka Korolija: "Zi- danje Skadra". Pesnik je nazval svoje delo: dramski poem. "Zidanje Skadra" je srbska narodna pesem, ki nam po- piše, kako so trije bratje zidali mesto, pa ga niso mogli doizdati, dokler niso v stolp zazidali svoje sestre. Pesem naravnost lepo predstavlja naše osvo- bojenje, ker so mogli "trije bratje" re- zidati novo državo šele tedaj, ko so v njen stolp vzdali idejo edinstva. To misel je porabil pesnik Koroli in je po- dal v "Zidanju Skadra" zidanje naše sedanje države. Zato nastopajo pod starimi tipi, ki jih navaja pesem. Ljudje iz sedanega življenja, zidariji in raz- dirarji, delavci in zabavljači, graditelji in kritiki. Premijera se je pričakovala z velikim zanimanjem. Listi trdijo, da smo z "Zidanjem Skadra" dobili na jugoslovanski oder novo domače delo velike umetniške vrednosti. — Jubilej zagrebskega gledališča se proslavi z glavnimi deli naše dramske literature.

— **Gledališke predstave za vojake.** Ministrstvo vojne je prosilo ministri- stvo prosvete, da prireajo vsa gleda- lišča v naši kraljevini mesečno dve ali tri predstave za vojake.

— **Plastični balet gospe Klavdije Isačenko.** ki bo v ponedeljek v opernem gledališču, vzbuja zanimanje našega občinstva. Po izložbah so izstavljene slike in fotografije, ki nam kažejo "ri- zore plastičnega baleta. O plastičnem plesu piše gosna Kl. Isačenko v svoji knjigi o plesih, kjer razpravlja o vred- nosti in o pomenu plesa v človeški kul- turi: Ples je bil pred pesmijo, ples je bila prva pesem na čast bogov, ples je bil izraz življenja. Plastični ples nima z družabnimi plesi nič skupnega: gla- ba pri njem ni plesna muzika: Chopin, Grieg, Schubert i. dr. tvorijo umetniško podlago. Balet pa izraža vsebino god- be, v gibih in mimiki. Balet oprošča človeka konvencionalnosti in vezii, ki jih je ustvarila okrog njegovega telesa in- dustriala meščanska kultura, ter mu daje prirodno prostost, ki jo je poznala stara grška in klasična kultura. Človek postane spet prirodno lep in umet- niški instrument, ki črpa in ustvarja lepoto sam iz sebe.

— **Umetniško odeljenje ministrstva prosvete** predložilo je ministrstvu, da dovoli Narodnemu gledališču v Ljub- ljani 100.000 kron, a mariborskemu 50.000 kron izredne podpore.

— **Umetniška razstava v Ženovi.** Med centralnim odborom za prireditev mednarodne umetniške razstave v Ženovi in umetniškim odeljenjem ministra prosvete vodijo se dogovori o razstavi del naših umetnikov. Aran- žma jugoslovanskega oddelka bi po- tem prevzelo umetniško odeljenje mi- nistrstva prosvete.

— **Drvošio slovenskih leposlovcv** pada te dni v Belgradu spomenico, ki stanje naših pisateljev in zahteva, da pozarja vlado na obušno gmetno vlada stori svojo dolžnost s tem, da preskrbi slovenskim umetnikom in pisa- tjem primerna službena mesta. Kjer se bodo mogli svobodno posvečevati svo- jemu kulturnemu in umetniškemu delu in da nastavi na vladi iz njih krogov re- ferent, ki bo podal vladi v soglasju z njih organizacijo primerne predloge za uspešnejši razvoj slovenske kulture in umetnosti.

— **Višje pedagoške šole.** Po zgledu starih pedagogijev je ustanovilo naše naučno ministrstvo "višje pedagoške šole", namenjene za izobrazbo učnih sil na učiteljskih šolah (učiteljskih), uč- eljev na meščanskih šolah in šolskih nadzornikov. Višja pedag. šola traja dve leti in se ustanovi najprej po onih mestih, kjer so univerze, kot depolniti filozofski fakultetam. S tem bo stor- en velik korak naprej za višjo izobraz- bo jugoslovanskega učitelstva.

Gospodarstvo.

Se nekaj o avstrijski industriji.
Vse večje tovarne za razstrelilne snovi, ki so za časa vojske krile vse veliko potrebo avstro-ogrške armade, leže na sedanjem avstrijskem ozem- lju. Produkcija razstrelilnih snovi znaša sedaj približno 30 vagonov tnesčno. Zvišanje je odvisno od do- voza premoga. Glavno proizvajajo dynamon, dynamit in hexit, snovi ka- tere rabijo večinoma rudokopi. Kar se tiče cen zatrujejo gospodarski li- sti, da morejo popolnoma konkurirati z nemškim blagom.

Kar se tiče *magnezita* ima v tej panogi industrije Avstrija skoro mo- nopol, ker skoro nobena država srednje Evrope ni obdarjena s tako množino in kvaliteto tega predmeta. Magnezit je posebne važnosti za že- lezno industrijo (visoke peči). Umev- no je Avstrija tudi v tej industriji odvisna od tujega premoga, katerega dobiva proti kompenzaciji z magnezit- om. Navadno dodava republika za 4 do 6 vagonov premoga 1 vagon magnezita. Najvišja produkcijska možnost znaša letno čez 200.000 ton, česar pa danes tovarne niti približno ne dosegaajo zaradi pomanjkanja pre- moga. Domača konsumna potreba znaša samo 5 do 10 odstotkov.

V *kemični industriji* stremi Avstri- ja za popolno neodvisnostjo od nem- ške industrije. V zadnjem času je bi- lo ustanovljenih nekaj novih tozadev- nih obratov, med njimi tovarna za saharin in kalium-permanganat. Ke- mično-pharmazeutična industrija je že na poti, da obnovi stare živahne zveze z Balkanom in Orijentom. — Barve in lake ima republika na zalogi.

V Avstriji preostali obrati *lektro- tehnične* industrije imajo možnost ne samo kriti domačo potrebo, ampak proizvajajo tudi v inozemstvo. Vse tovarne sedaj obratujejo in proizva- jajo velike izvozne množine raznega tozadevnega materiala, kakor stroje, kabel, žice, razne telefonske in tele- grafične aparate.

Usnjata industrija se zaradi po- manjkanja sirovin še ne more dvig- niti. Državi in privatnikom se je v raznih kompenzacijskih pogodbah posrečilo dobaviti toliko sirovin, da je danes dosegla ta industrijska pano- ga 60 odstotkov mirovne produkcije. Veliko je povpraševanje po podplatih in raznih jermenih. V zalogah leže velike množine čevljev.

Lesna industrija je od inozemstva glede sirovin dosti neodvisna. Ta in- dustrija izdeluje vsakovrstne mobili- je. Zaloge so polne, tako, da morejo ugoditi potrebam tu- in inozemstva. Veliko tovarn, ki so izdelovale vojno blago je preurejenih za izdelavo mo- bilij. Lesna industrija dela večinoma za izvoz.

— **Nacionaliziranje mlinov.** Iz Bu- dapešte prihaja poročilo, da tamoš- nji paromlin "Concordia" vodi poga- janje z jugoslovanskimi denarnimi zavodi o nacionaliziranju mlinov v Velikem Bečkereku in v Veliki Ki- kindi.

— **Angleška petrolejska trgovina.** V Anglijo je došel znani ameriški in- dustrijalec M. G. Steel iz Pitsburga, da prouči vprašanje petrolejskega tr- žišča. Izjavil je, da bo predstojeca ureditev angleško-ruskih trgovskih stikov dala Angliji proste roke v Per- ziji, Mezopotamiji in v Baku in da bo Anglija potem v položaju, da pre- skrbi evropsko tržišče s potrebnim pe- trolejem, izključujoč severoameriške dobave.

— **Italijanske zaščitne carine.** Po vesteh, ki prihajajo iz Rima, bo itali- janska vlada v svrhu, da izboljša menični kurz, prepovedala import ne- katerih luksuznih predmetov. Isto- dobnost se pripravlja uvedba zaščitnih carin za neke vrste izgotovljenih fa- brikatov.

— **Davek na poslovni obrt.** Beo- gradske "Službene Novine", objav- ljajo v številki 224 naredbo o pla- čevanju davka na poslovni obrt, na kar interesente opozarjamo.

— **Zvišanje železniških tarifov v Avstriji.** "Allgemeiner Tarifanzei- ger" poroča, da se bodo v Avstriji tarife, ki so bile zvišane še le z da- našnjim dnevom, s 1. decembrom le- tos ponovno zvišale, ker se drugače ni moglo oginiti deficitu 1400 mili- jonov kron na državnih železnica. Vse tarife so zvišajo za 50%, samo les le za 30 in življenjske potrebšči- ne za 20%. Tarifni odbor narodne skupščine je odklonil sodelovanje pri določitvi novih tarifov.

— **Prodaja tovarne pohištva.** Iz Osjeka se poroča, da je baron K. Pfeiffer prodal svoje posestvo Glad- noš ob enem s tovarno pohištva. Kupci so trgovci iz Zagreba. Kupni- na znaša 32 milijonov kron.

— **Borza za lan.** Prihodnji mese- se vrši v Soranau v Nemčiji prva nemška razstava lana. Pri tej pri- liki hočejo zainteresirani krogi usta- noviti borzo za lan, ker upajo na ta način dvigniti laneno produkcijo, ki je v Nemčiji radi vezanega gospo- darstva v močnem upadku.

— **Nova banka za obnovitev Avstrije.** V Haagu so ustanovili s kapitalom 10 milijonov hol. goldinarjev banko za Avstrijo, ki ima namen dvigniti avstrijsko industrijo. Vlada je banki priznala razno ugodnosti. Banka se bo pečala glavno s financi- ranjem nakupov sirovin za moderno opremljene in dobro upravljene to- varne. Kredit se dovoljuje samo fir- mam, ki imajo možnost izvažati go- tove produkte v zemljo z zdravo va- luto. Stremljenje banke podpira av- strijska vlada z naredbo, po kateri se zagotavlja lastninska pravica dobavi- teljem sirovin do gotovega produkta.

— **Usoda nemških kablov.** V pari- škem miru so bili Nemčiji odvzeti vsi prekmorski kabli, tako, da je danes nemški trgovec navezan pri svojem ob- čevanju s tujino na indirektno pot čez London. Amerika, ki je stopila — kakor Italija — v vojno šele potem, ko so si Anglija, Francija in Japonska že razdelile nemške prekmorske telegra- fične črte, se protivi razdelitvi in zahteva v interesu amerikske trgovine, da se vrne en del pot Nemčiji. Posebna konferenca v New Yorku bo odločila o tej stvari.

— **Rensko-westfalski premogovni sin- dikat** je začel prvič po letu 1916. iz- dajati zopet statistične podatke. Po tej statistiki je leta 1919 znašala celotna produkcija premoga (vštevši sarsko kotlino) 116,5 milj. ton ali 61,3 % predvojne produkcije.

— **Izvoz Češkoslovaške republike.** Na predlog ministrstva trgovine so usta- novili pri trgovinskem ministrstvu šest sekcij, ki se pečaje izključno s stvarmi izvoza, tako da bodo mogle biti vse prošnje za dovolitev izvoza rešene v par dneh.

— **Tovarna keksa v Djakovu.** Ta- mošnji valjni mlin namerava k svoje- mu podjetju priključiti tovarno za kekse. Predpriprave so uspele tako da- leč, da upajo z delom pričeti že kon- cem leta.

— **Inozemsko premoženje v Avstriji.** Avstrijska vlada je izdala naredbo, po kateri ono premoženje, ki izvira iz pro- daj efektov, ki prihajajo od inozemcev, ni več na prosto razpolago dotičnemu inozemskemu prodajalcu, ampak se mora prepisati na t. zv. "konto ino- zemске krons". Ker ta t. zv. inozemska z

Kaloga, kvičarskih ur in delov, stališne in srebrnine, vsa popravila izvršim akrbno, staro zlato in srebro kupujem. F. Korošec, urar, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 31. 227 52-4

LOKAL

se vzame v najem za trgovino na deželi ali v mestu. — Naslov pod „Lokal“ na upravo „Jutra“. 311 3-1

Klavirji na obroke

harmoniji, violine, strune in vse glasbene potrebščine. Velikanska zaloga.

Alfonz Breznik,
bivši učitelj Glasb. Matice,
Kongresni trg št. 15.

Drva Oglje

postavljena na dom na debelo in 139 drobno se dobe pri: 10-10 Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31.

Stavbišče

v središču mesta, na krasnem prostoru se prodaja.
Ponudbe na upravo „Jutra“, 283a 3-3

Orodje

priporoča 85 14-7

Odon Koutny

Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstna manufaktura

se dobi po najnižjih cenah pri trdki 112 20-11

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni avto za prevažanje!

Konkurenčne cene!

Grin d' Afrique (morska trava)

Oran medio, nudi na bal. kilogr. po K 8.—, na vagone kilogr. po K 7.50
Brzljavi: Agrumaria, iz skladišča Zagreb: Telefon: 700.

301 „Agrumaria“, Zagreb, Vlaška ulica 68. 2-2

COSULICH-LINE Trst-Amerika

New York-Buenos Ayres-Rio di Janeiro Santos-Montevideo. 94 17-7

Brezplačna pojava in prodaja vozniških listov za potnike iz Slovenije edinole pri:

SIMON KMETEC, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26.

Zastopstvo prvih konfekcijskih tovarn
— iz Prostejova (Ceskoslovaška) —

Glavna zaloga za kraljestvo SHS

Fran Derenda, Ljubljana

nudi po primerno znižanih cenah bogato zalogo vsakovrstne konfekcije za gospode, fante in dečke ter za vsakovrstne delavske sloje. 125 5

Trpežno blago.

Samo na debelo.

Drože.

Drože.

Tovarna za špirit in drože

delniška družba

285 3-3

y Račjem

priporoča svoje izdelke.

Po zelo znižani ceni nova šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbidne svetiljke, gorilci itd. Sprejemajo se v popravilo dvokolesa in razni stroji pri BATJELU, Ljubljana, Stari št. 28. 225 12-7

Ure, zlati in srebrnino

161 kupite najceneje pri trdki 52-5
Ivan Paklž, Ljubljana, Stari trg 20.

RAZPIS.

Ljubljanska kreditna banka potrebuje

razna mizarška dela za stanovanjsko hišo

ki jo gradi v Beethovenovi ulici. Sestavek dobave in tozadavni načrti so razgrnjeni na vpogled v tajništvo Ljubljanske kreditne banke, Pred škofijo, III. nadstropje. Ponudbe je staviti

do 1. novembra t. l. ob 12. uri dopoldne,

dobava pa mora biti izvršena do 1. marca 1921.

313 2-1 Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Pšenico, ječam, zob, pasulj, kukuruz, mast, sianinu i sve ostale zemelj. proizvode te prženi ječam

(sladnu kavu) nudi izvoznika i uvoznika trgovina 267 10-8

Milan P. Jovanović,
Mitrovica, Srem.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših ima vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov 152 13-5

Franc Cerar v Stobu

Prezema tudi vsa toga dela ter popravila in preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevaja vsa naročila in moderniziranje trga. Kovarčević & Tršan v Prešernovi ul. št. 8, kjer so tudi vsi vzorci vedno na razpolago.

Specialna trgovina

angleškega sukna

velika izbira modnih in športnih oblek za gospode in dečke, površnih raglanov, zimskih suknj itd. Ravnohar došli 1^a dežni plašči za dame in gospode od K 900.— do K 1020.—.

Prva kranjska razpošiljalna 212 3-1

SCHWAB & BIZJAK

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Lastni modni atelje.

Oljoritev trgovine.

Cenina odjemalcem vijudno naznanjamo, da smo zopet otvorili svojo dobro znano

manufakturno detaljno trgovino z manufakturnim blagom

v popolnoma prenovljenem lokalu. Za bližajočo se zimsko sezijo priporočamo vsakovrstne novosti, katere so ravno dole iz inozemstva, osebno razno voleno in sukneno blago za dame in gospode, dalje perilne barhante, flanele, ocfirje, potrebščine za krojače, živilje, tapetnike itd. Zagotavljajoč prijazno in solidno postrežbo, se priporočamo 308 10-1

A. & E. Skabernè, veletrgovina z manufakturnim blagom

Ljubljana, Mestni trg 10.

„TITANIT“, d. d. za kemičku industriju u Zagrebu.

Poziv na subskripciju.

Na temelju nabavljenih izuma i patenata, te koncesije ministarstva vojnog i mornarice pod brojem AB 678 od 4. kolovoza 1920., ministarstva trgovine i industrije pod bV. V 4841 od 5. decembra 1919., te V. 3962 od 15. juna 1920. ministarstva šume i ruda pod broj B. 4356 od 25. maja 1920. te ministarstva unutarnjih dela pod br. J. B. 17.937 od 18. VIII. 1920.

za podignuće 2 tvornica eksploziva

sigurnosti (jedne u Hrvatskoj, a druge u Srbiji) zaključilo je potpisano društvo na svojoj izvanrednoj glavnoj skupštini od 17. septembra 1920. povisiti svoj dionički kapital od K 100.000.— izdavanjem novih komada 39.750 dionica, kupon 1921, po nom. K 400.— ili Din. 100.— na

Kruna 16,000.000.— ili Dinara 4,000.000.—

uz slijedeće uvjete:

- 1.) U tu svrhu stvoren sindikat preuzima 24.750 kom. novih dionica po nom. K 400.— ili Din. 100.—, t. j. K 9,000.000.— ili Din. 2,475.000.—.
- 2.) Ostatak od 15.000 komada dionica ukupno nom. K 6,000.000.— ili Din. 1,500.000.— stavlja se na javnu subskripciju uz nominalu od K 400.— ili Din. 100.— više K 40.— ili Din. 10.— po dionici za troškove emisije.
- 3.) Upis traje od 16. oktobra do 5. novembra 1920. Prigodom upisa treba uplatiti K 240.— ili Din. 60.— po dionici, a daljnjih K 200.— ili Din. 50.— do 5. decembra o. g. Tko ne uplati drugi obrok do ustanovljenog roka, gubi već uplaćeni iznos.
- 4.) Dio ica će se izdavati i u kumul. komadima od 10, 25 i 100 dionica.
- 5.) Pravo repartacije pridržaje si ravnateljstvo u roku od 30 dana nakon zaključene subskripcije. Za nedodijeljene dionice uplaćeni novac vratiti će se bez kamata.
- 6.) Uspjeh emisije ovih na javnu subskripciju izloženih dionica zajamčuje poseban sindikat.
- 7.) Dionice mogu se upisivati kod:
Zagreb: društva samog, Prve hrvatske štedionice i svih podružnica, Jugoslavenske banke i svih podružnica, Narodne banke d. d. i svih podružnica, Banke za trgovinu, obrt i industriju d. d. i svih podružnica.
Beograd: Prometne banke d. d. i svih podružnica.
Ljubljana: Jadranske banke u Ljubljani i svih njihovih podružnica, Ljubljanske kreditne banke i svih podružnica, Slovenske eskompt. banke.
Sarajevo: Hrvatske centralne banke za Bosnu i Hercegovinu i svih podružnica, Muslimanske centralne banke d. d. i svih podružnica.

306 2-1

Ravnateljstvo.

: Jadranska banka :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. — Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opalja, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Zrst, Wien. 9 53-8

Poslovne zveze z vsemi većimi kraji v in- in inozemstvu.